

גנזי המלך

קובץ שבועי בעניני יהדות מהוצאת **ארבע נופות** 52

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 03-6762226 מופץ בכל הארץ ב-90,000 עותקים

"כִּי בְּאֶפְסֵם הָרְגוּ אִישׁ"

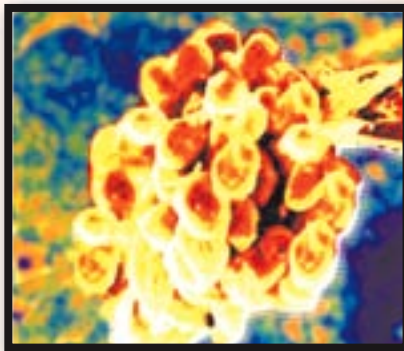
לשון הרע שבגללו בא נגע הצרעת הוא אביזרייהו דשפיכות דמים. בכח הרצון ניתן להתגבר גם על זה. מתוך הרצאה של הרב אמנון יצחק

במאי זהיר טפ"י" (תרגום: אביך במה היה זהיר יותר) שהיו שואלים חכמי התלמוד זה לזה, שהכונה היא: כל צדיק שיבוא בגלגול כדי לתקן דבר אחד, יהיה נזוהר באותו הדבר בתכלית ומוסר עצמו עליו וכמו ענין בנו של רב ספרא (בזוהר תרומה) שהשליך עצמו מן הגג, כדי לענות קדיש. והיינו: בשביל שבא בגלגול, בעבור אותו ענין. ולכן היו החכמים שואלים זה מזה "אבוך, במאי זהיר טפ"י" כדי שבוה יכירו בשביל איזה דבר בא בגלגול וכנזכר כל זה בשער הגלגולים, יעוין שם.

והנה השטן ראה, דרבי מתיא ע"ה, היה נזוהר בענין ההסתכלות בתכלית, כי מקטנתו היה נשמר שלא לראות פני אשה, אפילו בהעברה בעלמא וראה שהיה לו בזה הדבר חסידות נפלאה, שלא נמצאת בשאר צדיקים. לכך אמר, אדם כזה שהוא מתחסד בראיית הנשים חסידות נפלאה, שנוהר מאד, יותר מחבריו, אפשר היה זה אצלו על חנם? שלא חטא בדבר זה, של הסתכלות בגלגול הקודם? כי השטן יודע דשמירה ואזהרה בדבר אחד יותר מן הראוי, היא מוכיחה שבגלגול הקודם, חטא בדבר זה. וכמ"ש בשם רבינו האר"י ז"ל לעיל. ולכן אחר שהכריח מצד שקול הדעת, דודאי חטא בדבר ההסתכלות בגלגול הקודם, אז חשב שודאי עתה בגלגול זה, יוכל להחטיאו בדבר זה ולכך נדמה לו כאשה יפה מאד ועם כל זה, לא יכול לו:

נמצא לפי האמור; שפלטני בן ליש הוצרך להתגלגל ולסבול צער הגדול הזה של עוורון עינים שעוור אותם בידים, בגחלת של ברזל, שהוא צער שאי אפשר לאדם לסבלו וכל זה בעבור הזנת עינים שלו, שזנו מן ראיית אשה שאינה שלו, בעל כרחו ושלא ברצונו, והדבר מלמד על מה היתה כל החרדה הזאת שהוצרך להתגלגל, כדי לסבול צער הגדול הזה, אך כפי האמור, מובן שפיר. מפני שתכלית הנאת הצדיקים והזנתם, הוא

בתורה וזיו פניו דומות לחמה וקלסתר פניו למלאכי השרת...וכו' וכתב הרב ז"ל שם, מדברי המקובלים ז"ל וזה לשונו: רבי מתיא בן חרש, היה פלטי בן ליש, שלקח את מיכל בת שאול ונעץ חרב בינו לבניה ועכ"ז לא היה לו לעכבה, שהיה לו לומר לשאול המלך ע"ה, אין אני רוצה ליקח אותה. ובמקום שיש חלול השם, אין חולקין כבוד לרב. וע"ז נאמר: "נְשִׂי עַמִּי תִגְרְשׁוּן מִבֵּית תַּעֲנִיָּה" (מיכה פרק ב) ואע"פ שלא נגע בה, מ"מ בעל כרחו נהנה ממראית עין, שזנו עיניו

במה שאינו שלו, כי אצלו היתה יושבת ושוכבת ולכן רצה עתה לתקן דבר זה ונתגלגל ענין זה לידו, כדי שיצער עצמו ויעור עיניו ובעבור זה נמסר בתחילה ביד השטן להסיתו והוא נתאזר נגד יצרו ולא רצה להביט בפניה. ושניהם; פלטי ומתיא, היו ניצוץ יוסף הצדיק ע"ה עכ"ל.

והנה בזה הדבר שכתב הרב ז"ל בשם המקובלים ז"ל, יש לתרץ בס"ד דקרוק גדול שיש במאמר הנזכר; שאמר השטן: "אפשר אדם כזה לא חטא"? שנראה מדבריו, אדם כזה ראוי שיחטא. ולהכי קא מתמה (ולכן היה תמה). ובאמת הדבר להפך, דאדם כזה, שהוא צדיק גדול, ראוי שלא יחטא. אך יובן בס"ד הענין על פי מ"ש רבינו האר"י ז"ל במאמר: "אבוך,

מעשה בר' מתיא בן חרש, שהיה יושב בבית המדרש ועוסק בתורה והיה זיו פניו דומה לחמה וקלסתר פניו דומה למלאכי השרת, שמימיו לא נשא עיניו לאשה בעולם. פעם אחד עבר שטן ונתקנא בו, אמר: "אפשר אדם כמו זה, לא חטא" אמר לפני הקב"ה: "רבנו של עולם, רבי מתיא בן חרש, מה הוא לפניך?" א"ל: "צדיק גמור הוא!" אמר לפניו: "תן לי רשות ואסיתנו" א"ל: "אין את יכול לו!" אף על פי כן, א"ל: "לך".

נדמה לו כאשה יפה, שלא היתה כדמותה מעולם, מימות נעמה אחות תובל קין, שטעו בה מלאכי השרת, שנאמר: "וַיִּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹקִים, אֵת בְּנוֹת הָאָדָם, כִּי טֹבֹת הֵנָּה וַיִּקְחוּ לָהֶם נָשִׁים, מִכָּל אִשֶּׁר בָּחָרוּ" (בראשית פרק 1). עמד לפניו, כיון שראה אותו, הפך פניו ונתן לאחריו. שוב בא ועמד לו על צד שמאלו, הפך פניו לצד ימין, היה מתהפך לו מכל צד. אמר: "מתירא אני שמא יתגבר עלי יצר הרע ויחטיאני" מה עשה אותו צדיק? קרא לאותו תלמיד שהיה משרת לפניו, א"ל: "לך והבא לי, אש ומסמר" הביא לו מסמרין ונתנום בעיניו. כיון שראה השטן כך, נודעו ונפל לאחוריו. באותה שעה קרא הקב"ה לרפאל, א"ל: "לך לרפא את ר' מתיא בן חרש". בא ועמד לפניו, א"ל: "מי אתה" א"ל: "אני הוא רפאל ששלחני הקב"ה לרפאות את עיניך" א"ל: "הניחני, מה שהיה היה". חזר לפני הקב"ה, אמר לפניו: "רבנו של עולם כך וכך אמר לי מתיא" א"ל: "לך ואמור לו, אני ערב, שלא ישלטו בו יצר הרע". מיד ריפא אותו.

מכאן אמרו חכמים: כל מי שאינו מסתכל בנשים, על אחת כמה וכמה באשת חבירו, אין יצר הרע שולט בו. (ילקוט שמעוני בראשית - פרק מט - רמז קסא)

ולמה הוא עשה את כל המעשה הזה? מביא 'הבן איש חי' מבעל 'סדר הדורות' בשם 'מדרש אבכיר' וז"ל: רבי מתיא בן חרש היה יושב בבית המדרש ועוסק

דבר יום ביומו

הלכות הנוהגות יום יום, עפ"י פסקי 'המשנה ברורה'

השכמת הבקר

יתגבר כארי לעמוד בבקר לעבודת בוראו, שיהא הוא מעורר השחר ואם אינו יכול להשכים קודם אור הבקר, יהיה זהיר מאד לקום שעה ולפחות חצי שעה קודם קריאת השמש לבית הכנסת, כדי שיוכל להכין עצמו להתפלל בצבור ובנקיות. (סימן א' סעי' א' סק"ט)

"שויתי ה' לנגדי תמיד" הוא כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים אשר הולכים לפני האלקים, כפי י

כאשר יצונו בנפשו שהוא עומד תמיד לפני השם יתברך, כי הקב"ה מלא כל הארץ כבודו ועומד עליו ורואה במעשיו, מיד יגיע אליו היראה וההכנעה מפחד השי"ת ובושתו ממנו תמיד. (סימן א' סעי' א' סק"ד)

הודאה להשי"ת

טוב לומר תיכף בקומו: 'מודה אני לפניך מלך חי וקיים שהחזרת בי נשמת חמלה, רבה אמונתך' ותיבת 'בחמלה' יהיה באתנחתא ו'רבה אמונתך' בלי הפסק. ואין צריך לזה נטילת ידים ואף אם ידיו מטונפות, כי אין מזכיר בזה הנוסח, לא שם ולא כנוי. (סימן א' סק"ח) ■

שו"ת 'חברותא'

גנזי המלך מציג שאלות מעשיות שיש להן מענה בדפים הנלמדים במסגרת 'הדף היומי', עם ביאור 'חברותא' למותר לציין, שאין לסמוך על הנאמר לפסיקת הלכה

מערכת 'חברותא' מיוחד לגנזי המלך

ברכות דף ל"ז ע"ב האם מברכים 'שהחיינו' בפעם הראשונה של 'ברכת כהנים'?

הרוקח כפירוש רש"י, שכאשר מקיים אדם מצוה בפעם הראשונה, צריך לברך 'ברכת שהחיינו'. ולדברי, גם כשמקיים מצוה 'ברכת כהנים' בפעם הראשונה בחייו צריך לברך 'ברכת שהחיינו'.

דעת הש"ך

אבל הש"ך תמה על מה שפסק הרמ"א כדעה זו להלכה, שהרי אין אנו נוהגים לברך 'ברכת שהחיינו' בפעם הראשונה שמקיימים מצוה ציצית ותפילין ושאר מצות. ובהכרח, שאנו סבורים כדעת התוס', שרק במצוה שהיא מתחדשת מזמן לזמן, יש לברך 'שהחיינו' וכמו בהקדמת מנחה, שהיא מתחדשת מצד קביעות המשמרות, אבל מצוה שאינה מתחדשת מזמן לזמן, אין לברך עליה 'שהחיינו' אפילו כשמקיים אותה בפעם הראשונה בחייו.

הרי שמפרש הש"ך שנחלקו רש"י והתוס' בחובת 'ברכת שהחיינו' על מצוות, אם מברכים אותה רק על מצוות המתחדשות מזמן לזמן, או שבכל מצוה יש חובת 'ברכת שהחיינו' כשמקיימים אותה בפעם הראשונה, אפילו אינה מצוה המתחדשת מזמן לזמן.

נמצא, שלדעת הרמ"א הפוסק כפירוש רש"י, יש לכהן לברך 'ברכת שהחיינו' בפעם הראשונה שנושא את כפיו. אבל לדעת הש"ך, שעל מצוה שאינה באה מזמן לזמן, אין מברכים עליה 'שהחיינו' אפילו בפעם הראשונה, אין כהן מברך 'שהחיינו' אפילו בפעם הראשונה שנושא את כפיו. ומדברי הש"ך נראה, שכן הוא המנהג להלכה:

שהחיינו על 'ברכת כהנים' בחוץ לארץ

על פי דברי התוס' הנ"ל שנתבאר בדברי הש"ך, שאנו נוהגים כן להלכה, היה מקום לדון ולומר שבחוץ לארץ, בקהילות שאין נושאים הכהנים כפיהם, אלא בחגים, יצטרכו כל הכהנים לברך 'שהחיינו' כאשר נושאים כפיהם, כיון שלגביהם היא מצוה המתחדשת מזמן לזמן וכמו שכתבו התוס' לענין הקרבת מנחה בתחילת המשמרת. ■

שוהט פעם ראשון בחייו

הרמ"א ביורה דעה (סק"ח סעיף ב') כתב: שמי ששוהט פעם ראשונה בחייו מברך 'ברכת שהחיינו' על כסוי הדם. ובש"ך (סק"ד) הביא מהרוקח, שהוכיח כן מהברייתא הנ"ל. והיינו, שמפרש

"הַלְלוּקָה, שִׁירוּ לַה' שִׁיר חֲדָשׁ." מבאר הספורנו: ששירה זו נאמרה על שם הנפלאות העתידות להיות בהתגלותו של מלך המשיח וכמו שנאמר בישעיה' (סה, יז): "כִּי הִנְנִי בּוֹרֵא שְׁמַיִם חֲדָשִׁים וְאַרְצַי חֲדָשָׁה וְלֹא תִזְכְּרֶנָּה הָרֵאשֹׁנוֹת וְלֹא תִעְלֶינָה עַל לִבִּי: כִּי אִם שִׁישׁוּ וְגִילוּ עֲדֵי עַד...". ועיין שם בפירושו של הרד"ק: שביאר שמרוב הטובה שתהיה, כאילו יהיה העולם חדש.

"שִׁירוּ לַה' שִׁיר חֲדָשׁ" כתב הרוקח: ר"ת שִׁירוּ לַד' שִׁיר = שֵׁלֶשׁ, לרמזו כי כל שבחו של הקב"ה משולש, כמו שכתוב: "קְדוּשׁ, קְדוּשׁ, קְדוּשׁ" (ישעיה פרק ו).

"...תְּהַלְלֶנּוּ בְּקִרְבְּךָ חֲסִידֶיךָ" כתב הרוקח: מובא בספר תהילים - מ' פעמים לשון 'חֲסִיד' 'חֲסִידוֹ' 'חֲסִידוֹ' והם כנגד מ' פעמים שמוזכר בתורה לשון 'מְלָאךְ'. לומר לנו כי מי ששומר את התורה שניתנה לַמ' יום, מלאכיו של הקב"ה ישמרוהו בכל דרכיו וכמו שנאמר (שמואל א' ב, ט'): "דַּגְלֵי חֲסִידוֹ (חֲסִידוֹ) יִשְׁמְרוּ".

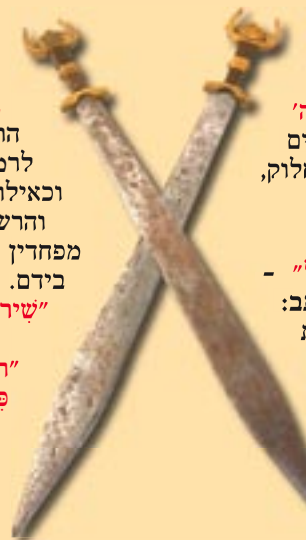
"יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל" מובא בשם הגר"א מוילנא: שיעקב קבל שם "יִשְׂרָאֵל" אחרי שניצח את שרו של עשיו ודבר זה נרמז בשם "יִשְׂרָאֵל" שהוא בגימטריא "יעקב - שטן", כלומר אחר שיעקב כלל בתוכו את השטן, נעשה "יִשְׂרָאֵל"

"שִׁירוּ לַה' שִׁיר חֲדָשׁ"

שירה זו נאמרה על הנפלאות שיתגלו בימות המשיח

שם שהוא חלול. "וְחָרַב פִּיפְיֹת בְּיָדָם"

כתב רבינו בחיי (דברים לב, מא): ככל ידעת כי הרבו של הקב"ה הנוכרת ככל מקום - היא מידת דינו, כמוכא על הפסוק (בבראשית פרק ג'): "לֹא הִטָּה חָרַב הַמַּתְהַפְּכֵת" וב(דברים פרק ז') על הפסוק "לֹא יִתְנַצֵּב אִישׁ בְּפָנָיִךְ", כי חרבו של הקב"ה, יש לה ט"ז פיות ומרומז בפסוק (דברים פרק לב) "אִם שְׁנוֹתַי בְּרַק חֲרָבִי וְתֹאחֲזוּ בְּמִשְׁפַּט יָדָי" שממכה התורה "חֲרָבִי וְתֹאחֲזוּ" לרמוז על חרב של י"ז פיות וכאילו נאמר "חרב י"ז פיות והרשעים נדונין בה והצדיקים מפחדין ממנה, אך היא מסורה בידם. וזהו שאמר הכתוב: "שִׁירוּ לַה' שִׁיר חֲדָשׁ" כלומר לעתיד לבוא ואז "רִמְמוֹת קַל בְּגָרוֹנְךָ וְחָרַב פִּיפְיֹת בְּיָדָם". והוסיף על כך בספר 'תורת חיים' שזה נרמז בפסוק: "ואת כל הרשעים ישימד", ראשי תיבות יו-הך לומר שבחרב של י"ז פיות, הך - באויבים. וכן נרמז אצל הצדיקים: "כי מלאכיו יצוה לך" סופי התיבות יו-הך. וכן בפסוק: "כי הנה אויבך יאבדו", סופי התיבות יו-הך. ■

"יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל בְּעֵשִׂיו בְּנֵי צִיּוֹן וְגִילּוֹ בְּמַלְכָּם" מבאר המלבי"ם: יש הבדל בין לשון 'גילה' ללשון 'שמחה', ש'גיל', מורה על דבר חדש: "...בְּנֵי צִיּוֹן וְגִילּוֹ בְּמַלְכָּם" תמיד 'גילה' חדשה, כי "מַלְכָּם" הקב"ה מתהלך בקרבם וישיגו אותו בכל פעם, מדרגה אחר מדרגה. כמו שנאמר: "יִלְכּוּ מִחֵיל אֶל חֵיל יִרְאֶה אֵל אֱלֹקִים בְּצִיּוֹן" (תהילים פרק פד). ובספר 'הארת התפלה' ציין לדברי הגר"א מוילנא על הפסוק: "זֶה הַיּוֹם עָשָׂה ה' נְגִילָה וְנִשְׂמַחָה בּוֹ" (תהילים פרק קיח) שלפירושו, הוא חלוק, על פירוש המלבי"ם).

"יִהְיֶה לְךָ שְׂמוֹ בְּמַחוּל" מבאר הספורנו: "בְּמַחוּל" - בהתקבצות. והמלבי"ם כתב: שזה רומז למבואר במסכת תענית (לא): "אמר רבי אלעזר: עתיד הקב"ה לעשות מחול לצדיקים והוא יושב ביניהם בגן עדן וכל אחד ואחד מראה באצבעו...". וא"כ הכונה "יְהַלְלוּ" את "שְׂמוֹ" בעת המחול, המפרשים נקטו: שבפשטות כונת התיבה "מחול" היינו כלי שיר וכמו שנאמר: "הַלְלוּהוּ בְּתֹף וּבְמַחוּל..." (תהילים פרק קנ) וזה כלי החליל. ונקרא כאן "מחול", על

א ב ל המפרשים נקטו: שבפשטות כונת התיבה "מחול" היינו כלי שיר וכמו שנאמר: "הַלְלוּהוּ בְּתֹף וּבְמַחוּל..." (תהילים פרק קנ) וזה כלי החליל. ונקרא כאן "מחול", על

זה טרף! זה אסור! אמר לי הפרופסור: "תעזוב אותי, מזה לא מקבלים התקפת לב". אחר זמן מה, הגיע שעת תפילת מנחה וערבית, אמרתי לו: "צריך להתפלל עכשיו" והוא בשלו: מזה לא מתים. שאלתי אותו: "יסלח לי כבודו, אולי תאמר לי במה אתה יהודי?" אמר לי: "העיקר הלב. יש לי לב של יהודי. לב טוב". אמרתי לו: "פרופסור, אתה הסברת לי מקודם מה זה התקפת לב, עכשיו אני

תפילה

כתב רבינו בחיי (דברים לב, מא): ככל ידעת כי הרבו של הקב"ה הנוכרת ככל מקום - היא מידת דינו, כמוכא על הפסוק (בבראשית פרק ג'): "לֹא הִטָּה חָרַב הַמַּתְהַפְּכֵת" וב(דברים פרק ז') על הפסוק "לֹא יִתְנַצֵּב אִישׁ בְּפָנָיִךְ", כי חרבו של הקב"ה, יש לה ט"ז פיות ומרומז בפסוק (דברים פרק לב) "אִם שְׁנוֹתַי בְּרַק חֲרָבִי וְתֹאחֲזוּ בְּמִשְׁפַּט יָדָי" שממכה התורה "חֲרָבִי וְתֹאחֲזוּ" לרמוז על חרב של י"ז פיות וכאילו נאמר "חרב י"ז פיות והרשעים נדונין בה והצדיקים מפחדין ממנה, אך היא מסורה בידם. וזהו שאמר הכתוב: "שִׁירוּ לַה' שִׁיר חֲדָשׁ" כלומר לעתיד לבוא ואז "רִמְמוֹת קַל בְּגָרוֹנְךָ וְחָרַב פִּיפְיֹת בְּיָדָם". והוסיף על כך בספר 'תורת חיים' שזה נרמז בפסוק: "ואת כל הרשעים ישימד", ראשי תיבות יו-הך לומר שבחרב של י"ז פיות, הך - באויבים. וכן נרמז אצל הצדיקים: "כי מלאכיו יצוה לך" סופי התיבות יו-הך. וכן בפסוק: "כי הנה אויבך יאבדו", סופי התיבות יו-הך. ■

מוסר

יצר לב האדם

הקב"ה אינו מסתפק בלב טוב. העיקר אצלו אינו הלב, אלא המעשה על פי דברי המגיד הירושלמי רבי שבתי יודלביץ זצ"ל

רוצה להסביר לך". וכך אמרתי לו: "לנו יש בתורה תרי"ג מצוות והקב"ה סידר לנו אותם מפוזר בכל הגוף; קצת על היד קצת על הראש. ככה מחלקים את זה וזה יוצא טוב, אבל אתה הפרופסור, אם הכל נמצא אצלך על הלב, אתה עלול לקבל בסוף חלילה התקפת לב". "אני ישנה ולפי ער". כנסת ישראל אומרת: הלב שלי ער למצות. הלב שלי טוב, העיקר הלב. אבל הקב"ה ממשיך ואומר "קול דודי דופק". הקב"ה לא מסתפק בהגדרה עמומה ונטולת תוכן של 'לב טוב'. הקב"ה תובע ודופק: התעוררו, הישנים מן המצוות, עשו מצות ועסקו בתורה הקדושה. ■

פרשת תזריע

למנצח על השמינית

למה אמר דוד המלך "על השמינית" ולא "על השמיני"? משום שברית מילה היא המצוה השמינית שניתנה על ידי הקב"ה לבני האדם.

הרה"ג שלמה ליונשטיין
מיוחד לגנזי המלך

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (ויקרא י"ב, ג')

אמרו חז"ל (מנחות מ"ג): 'ובשעה שנכנס דוד לבית המרחץ וראה עצמו ערום בלא מצוה' (כיון שבבית המרחץ אין מזוזה) וכיון שנזכר במילה שבכשרו, נתיישבה דעתו, לאחר שיצא אמר עליה שירה, שנאמר: 'למנצח פנגינות על השמינית מזמור לדוד' (תהילים פרק ו) על מילה שניתנה בשמיני.

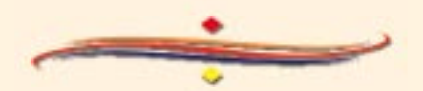
וביאר ה'חתם סופר' על דרך הדרוש: שהכונה כאן 'בית המרחץ', שדוד רצה לבחון את מעשיו הטובים אם עשאו בלא שום פניות זרות ואז (לפי מדרגתו) ראה שהוא 'ערום מן המצות', עד שנזכר במילה, שזו מצוה שנעשית לתינוק ביום השמיני כשאין בו דעה ולכן זו מצוה שלמה בלי שום פניות. ויש מוסיפים שזו כונת הברכה שמברכים בברית 'כשם שנכנס לברית, כך יכנס לתורה לחופה ולמעשים טובים' (שבת קל"ז): כלומר כשם שמצוה זו נעשתה בלא שום פניות, כך יזכה לעשות כל חייו תורה, מצות ומעשים טובים לשם שמים, בלי שום כונה זרה.

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (ויקרא י"ב, ג')

חז"ל אמרו על דוד המלך ע"ה שאמר: 'למנצח... על השמינית', כשנזכר במילה שניתנה ביום השמיני. ולכאורה היה צריך לומר 'למנצח על השמיני' ומדוע אמר 'למנצח על'?

השמינית? מתרץ הפרדס יוסף: ע"פ הרמב"ם (הלכות מלכים פרק ט' הלכה א') 'על ששה דברים נצטוו אדם הראשון: על ע"ז ועל ברכת ד' ועל שפיות דמים ועל גילוי עריות ועל הגזל ועל הדינים... הוסיף לנח אבר מן החי... וכן היה הדבר בכל העולם, עד אברהם. בא אברהם ונצטוו יתר על אלו, במילה'.

אם כן, ברית מילה, היא המצוה השמינית שניתנה ע"י הקב"ה לבני אדם. לכן אמר דוד המלך 'למנצח על השמינית', על המצוה השמינית.

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (ויקרא י"ב, ג')

נוהגים שכאשר אומרים 'נאמר לך בךמיה חיי...', שהמוהל לוקח טיפת יין ושם על שפתי התינוק, ומדוע?

כתב בספר אבודרהם: 'ומנהג כשאומר 'נאמר לך בךמיה חיי...' נותן באצבעו מן היין על שפת התינוק והטעם משום דאמרין במדבר רבה (שמות ל"ב, כ"ז): 'איש חרבו על ירכו... משה מוהל ואהרן פורע ויהושע משקה', פי' לפי שכל אותם ארבעים שנה לא היו מלים במדבר מפני טורח הדרך ומפני שלא נשבה רוח צפונית ועכשיו שהיו עומדים ליהרג, לא רצו משה ואהרן שיהרגו בלא מילה ובלא קבלת מצוה ולכן היה 'משה מוהל ואהרן פורע ויהושע משקה' אותם אפר העגל שעשו, כמו שנאמר (שמות ל"ב, כ'): 'ניקח את העגל אשר עשו וישרף באש ויטחן עד אשר דק ינזר על פני המים וינשק את בני ישראל' וארז"ל (ע"ז מ"ד א'): 'לבודקן כסושות' ואתה השקאה היתה להם בשעת מילה ופריעה, למות ולא לחיים.

ואנו אומרים - השקאה זו של מילה והפריעה, יהיו לחיים. ולא, כאותה של

יהושע. כתוב בספר אבודרהם: 'ונהגו לעשות כסא לאליהו. ויש סמך לדבר ב'פרקי דרבי אליעזר' (ע"ש פ"ח): כשגזרו בימיו על הברית ונתקנא לדבר וברח לו ויחבא במערה 'נאמר לו (ד') מה לך פה אליהו? (מלכים א פרק יט) 'נאמר קנא קנאתי לך' אלקי צבקות פי עזבו ברייתך בני ישראל... (שם). אמר לו הקב"ה: חייך שאין עושין ברית מילה, עד שאתה רואה בעיניך. מכאן התקינו חכמים לעשות כסא אחד מכובד למלאך הברית, שנקרא אליהו ז"ל מלאך הברית, שנאמר (מלאכי ג', א'): 'ומלאך הברית אשר אתם תפצו, הנה בא אמר ד' צבאות'. וכן נהגו לעשות סעודה ביום המילה. ויש סמך לזה במדרש שאומר (בראשית כ"א, ח'): 'ויניעש אברהם משתה גדול, ביום הגמל את יצחק'. 'ביום הגמל (ה'+ג'=8 - מל) את יצחק' שעשה משתה ביום השמיני שנמול.

מדוע אמרה התורה שאשה תהיה טמאה בלידתה? אומר האדמו"ר מקוצק: כל מקום שיש קדושה והיא נעלמת, טמאה באה למקום שהיתה בו קדושה. במסכת תענית (ב') כתוב: 'אמר רבי יוחנן: שלשה מפתחות בידו של הקדוש ברוך הוא שלא נמסרו ביד שליח ואלו הן: מפתח של גשמים מפתח של חיה ומפתח של תחיית המתים'. כלומר כשאשה יולדת - ד' נמצא בתהליך ואין לך קדושה יותר גדולה מכך. וכשהלידה מסתיימת, השכינה הולכת ובאה הטומאה. וכבר שאל האור החיים' הקדוש: למה

מדוע אמרה התורה שאשה תהיה טמאה בלידתה?

אומר האדמו"ר מקוצק: כל מקום שיש קדושה והיא נעלמת, טמאה באה למקום שהיתה בו קדושה. במסכת תענית (ב') כתוב: 'אמר רבי יוחנן: שלשה מפתחות בידו של הקדוש ברוך הוא שלא נמסרו ביד שליח ואלו הן: מפתח של גשמים מפתח של חיה ומפתח של תחיית המתים'. כלומר כשאשה יולדת - ד' נמצא בתהליך ואין לך קדושה יותר גדולה מכך. וכשהלידה מסתיימת, השכינה הולכת ובאה הטומאה. וכבר שאל האור החיים' הקדוש: למה

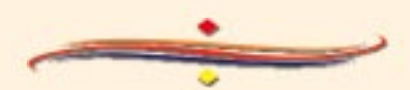
כשהודי מת, הוא טמא ואילו הגוי לא? כי היהודי היה קדוש וכשהוא מת, נעלמה הקדושה ובאה כל הטומאה. כמו שהזכרנו נמשכים לחבית דבש שהתרוקנה, כך הטומאה באה להרבב במקום שהיתה בו קדושה.

ובמלאת ימי טהרה לבן או לבת תביא כבש בן שנתו לעלה וכן יונה או תר לחטאת... אל תכהן... וכן עליו וטהרה ממקור דמיה זאת תורת הילדת לזכר או לנקבה (ויקרא י"ב ו' - ז')

המילים "זאת תורת הילדת" באות למעשה לסיים את הפרק הדין ביולדת. אך הנהגו רואים כי הפסוק הבא, מדבר עדין על היולדת: "ואם לא תמצא ידה... ולקחה שתי תרים או שני בני יונה אחד לעלה ואחד לחטאת וכפר עליה הפה וטהרה" (ויקרא י"ב, ח') למה התורה "פתחה" שוב את הנושא?

אומר האדמו"ר מבעלז: כתוב "זאת תורת הילדת לזכר או לנקבה", התורה מדברת על יולדת שמביאה קרבן רגיל ולא מנחת עני, כדי שלא לפתוח פה לשטן. הואיל וד' רוצה שיהיה לעם ישראל טוב ולכולם תהיה פרנסה וברווח, לכן התורה מתיחסת במילים "זאת תורת הילדת" לקרבן עשיר. ורק אח"כ "ואם לא תמצא ידה..."

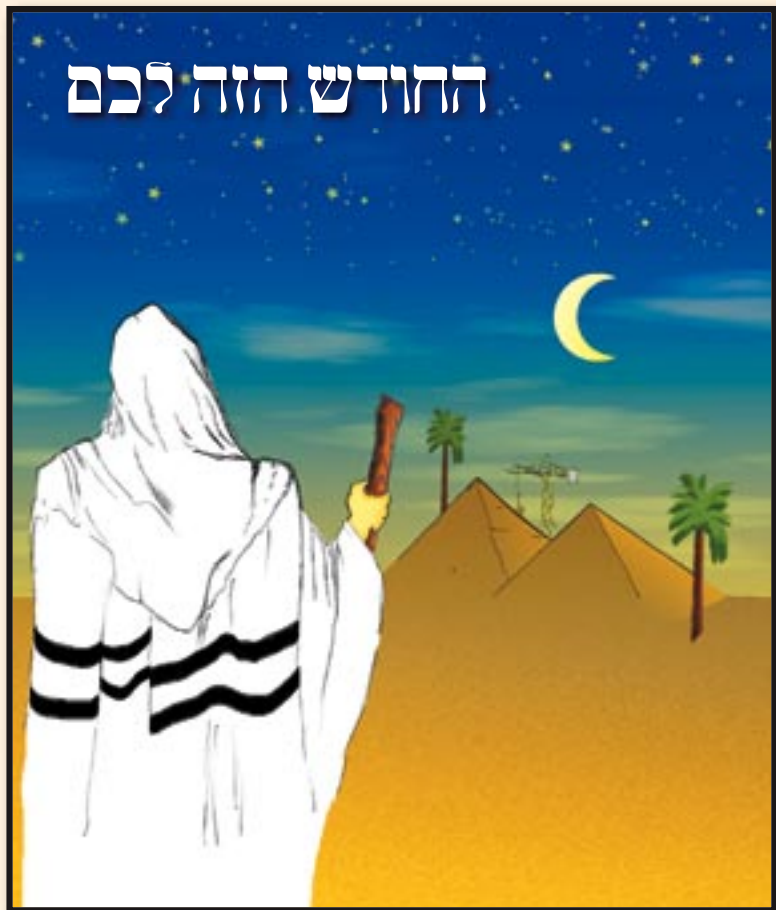

"...ונהי בעור בשרו לנגע צרעת..." (ויקרא י"ג, ב')

אין "ונהי" אלא לשון שמחה, אם כן, על מה השמחה? האם השמחה היא מפני שמישהו קבל צרעת? אם אדם מקבל צרעת, זה סימן שעדין מטפלים בו וזה טוב. משל לשני אנשים שהגיעו לבית חולים לטיפול: אחד במשקל עודף ואחד בעשון. לאחד אמרו להכנס

ע"ז שטמא כנגע! "בגדי יהיו פרמים" - אין בגדי כהונה! "וראשו יהיה פרוע" - הסתלקות השכינה! "ועל שפם נעטה" - שבטלו תורה מפיהם!

"וטמא טמא יקרא" - חרבן בית ראשון ושני!

החודש הזה לכם

אומרת הגמרא (פסחים נ"ג): 'סימן להרים מילין'. (פירוש רש"י: עפצין) כלומר יש עץ שנקרא 'מילין' והוא גדל בהרים. ונפקא מינה שבכורים צריכים להביא דוקא מ'מילין' הגדל בהרים. שואל ה'בן יהודע': למה ד' ברא הרים, יותר טוב שהיה מישור ללא הרים?!

על הפסוק "ויצד הרים וברא רוח ומגיד לאדם מה שחוו". (עמוס פרק ד', י"ג) מסביר ה'בן יהודע': הסבה שד' ברא הרים היא, כי ללא הרים,

למשטר דיאטה והחלו עמו בטפול מיד ואילו לשני אמרו הרופאים לצאת לגינה ולעשן ולהמשיך ולאכול כאוות נפשו... מי מצבו טוב יותר? כמובן שהחולה שהחל לקבל טפול, יש לו סכוי. שהרי יסורים מכפרים. אך מן השני התיאשו...

"והצריע אשר בו הנגע בגדי יהיו פרמים וראשו יהיה פרוע ועל שפם נעטה וטמא טמא יקרא" (ויקרא י"ג, מ"ה)

אומר רבנו בחיי: "והצריע" - זה בית המקדש! (ומדוע נקרא צרוע...?) "אשר בו הנגע" - שיש בו חטא של

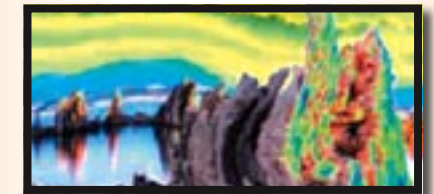
"כי באפס הרגו איש"

>>> המשך מעמ' 1

את ההבטחה מהקב"ה שהיא ערב לו שלא יכשל כלל, אז הוא הסכים להחזרת מאור עיניו, ע"י המלאך רפאל. הציון של ר' מתיא, נמצא בכפר 'עילבון', לפני צומת גולני ומי שמגיע אצל הציון שלו ומקבל עליו שמירת העינים, זה תקון גדול לפגם הראיה.

מכאן למדנו, שאם אדם רוצה, הוא יכול בכח האמת והרצון להתגבר על יצרו.

פעם, בא אל 'החפץ חיים' זצ"ל יהודי פשוט ואמר לו: "כבוד הרב, אני מבקש ממך שתבטיח לי, שאני אהיה במחיצתך בגן עדן". 'החפץ חיים' לא ענה לו. הפציר בו ושוב לא ענה לו. התפלאו האנשים

שמסביבו ואמרו לאותו האיש: "אתה לא רואה, שאתה מגזים? הרב לא עונה, סימן שהבקשה שלך היא לא הגיונית". אבל הוא לא מוותר וממשיך להפציר. פתאם מסתובב אליו 'החפץ חיים' ואומר לו: "אתה רוצה להיות במחיצתי בגן עדן? הריני מבטיחך! אם תקבל על עצמך, מעתה ועד עולם לא לדבר לשון הרע ולא לשמוע, אתה תהיה במחיצתי בגן עדן!" חשב היהודי ואמר: "כבוד הרב, איני יכול להתחייב". אמר הרב בכבי: "ראו אדם כשר, נצב על שערי האושר ואינו פוסע פנימה, הוציאוהו מעלי!".

קשה לעמוד בזה! נכון שזה קשה! אבל, אם היה בא מישוה ואומר: "תשמע, אני רוצה לספר לך לשוה"ר, אמנם זהו איסור גמור מן התורה ואני לא רוצה להחטיא אותך, לכן אני מתריע לפניך ומודיעך שזה רק יקח שתי דקות, אבל דע לך, שבתום השתי הדקות, אתה תפסיד את המשכורת החדשית שלך". האם תהיה מוכן לשמוע שתי דקות של לשון הרע? אם כן, שתי דקות של לשון הרע תמורת הפסד משכורת אחת, אנחנו לא מוכנים! ותמורת שכר לנצח, להיות עם 'החפץ חיים' בגן עדן שלו, כן מוכנים להפסיד?

למה הדבר דומה דומה? לאחד שבא למשכיר שלו ומבקש ממנו, שמהיום ידור בדירתו חנם אין כסף. המשכיר לא עונה לו. האיש מפציר בו, אבל המשכיר לא עונה לו. בסוף אנשים אומרים לו: "אתה לא רואה שהוא לא עונה לך? סימן שהוא

בעינים שלהם, בגן עדן העליון, לך צריך לדקדק בדבר הנוגע לעינים, אפילו בעבור דבר קל כחוש השערה, לסבול עליו צער קשה ומר מאד, כדי לנקותם ולזככם היטב לגמרי:

לסכום: ר' מתיא בן חרש, היה גלגול של פלטי בן ליש שהיה יהודי צדיק שקבל משאול המלך את בתו מיכל. שאול הבטיח שיתן את בתו, למי שינצח את גלית. ואח"כ כשהוא שמע שבנות ישראל שרו ככתוב: **"ותענינה הנשים המשחקות ותאמרן הבה שאול באלפו (באלפיו) וידור ברכבתי"** (שמואל א פרק יח), נתקנא שאול בדוד ועכב את הענין לתת את בתו לדוד ונתן אותה לפלטי בן ליש. פלטי בן ליש ידע שהיא למעשה לא מיועדת לו, אלא לדוד, לכן הוא לקח חרב ונעץ אותה במטה, בינו לבניה ולא התקרב אליה כלל במשך שנים. כשהיא היתה כבר צריכה ללכת אצל דוד, היה הולך אחריה ובוכה, ככתוב: **"ויילך אמה אישה; הלוך ויבכה אחריה"** (שמואל ב פרק ג), פירש רש"י: הלוך ויבכה - על מצוה ההולכת ממנו, שכל אותן השנים נעץ חרב בינו לבניה במטה, ולא נכשל בה.

איזה כח וגבורה, צריך למעשה שכזה?!!

אבל בשמים הקפידו עליו, ככל זאת. נכון שהוא לא עשה שום מעשה, אבל הוא נהנה ממנה בראיה. שהרי היתה מיועדת לדוד. מסביר הבן איש חי: יש שלש הנאות: זו למעלה מזו; הנאת המאכל - כפה, הנאת הריח - באף והנאת הראיה - בעינים. בעולם הזה, ההנאה השולטת היא הנאת המאכל. בגן עדן תחתון, ההנאה היא בריח. ובגן עדן עליון, זהו העולם שנהנים בו בהנאת הראיה מזיו השכינה, שזו המדרגה הגבוהה ביותר. כשמגיע צדיק לעולם העליון, בודקים אותו בראיה ואם היו לו פגמים בראיה, הוא לא יכול להכנס, לכן פלטי בן ליש כשהגיע לעולם האמת ורצה להכנס למקום הראוי לו כפי מדרגתו, לא יכלו להכניסו, בגלל פגם הראיה.

לכן היה צריך להתגלגל בחזרה והוא נכנס בתוך הגוף של ר' מתיא בן חרש. ר' מתיא בן חרש שידע שזה התקון שלו, לא יצא מבית המדרש והיה שומר את עיניו וכשבא אליו יצר הרע בדמות אשה, הוא ידע שהתקון שלו זה לתקן את פגם העינים, לכן לקח את המסמרון ושרף את עיניו. הוא היה יכול להגיד 'אונס להמנא פטריה' (עבודה זרה דף נד.), אבל היה להסיט את עיניו, או להסתירם. לכאורה, הוא לא חייב לשרוף את עיניו, אבל כיון שידע שזה התקון שלו, לא נותרה לפניו ברירה אחרת להתחמק מיצר הרע המנסה להכשילו אלא בדרך זו. על כן, רק כשקבל

צריך לדעת מה זה לשוה"ר - לשוה"ר, זה כשאומרים על אדם דבר, אפי' אמת, כשהתוצאה רעה ולא להועיל. כתוב **"כי באפס הרגו איש"** (בראשית מט' ו') במדינה הזאת, יש פשיטת רגל לאומית באלימות פיזית ומלולית, אבל שאפשר להרוג עם האף, עוד לא שמעתם?! התורה אומרת שאפשר להרוג בני אדם, באף! איך? שואלים אותך, תגיד מה אתה אומר על פלוגי? ואתה מעקם את האף. לא אמרת אף מלה, אבל "הרגת אותו". כבר לא יעשו איתו עסקים, לא ילוו לו כסף, אין צורך ביריות, לא צריך לבזוז תחמושת, אפשר להרוג עם האף. וכתוב בהרמב"ם, שמי שרגיל בלשוה"ר אין לו חלק לעולם הבא. ולשוה"ר, זה אביוריהו דשפיכות דמים.

זה חכם או טפש?

גרוע מזה, הוא המוציא שם רע - מי שאומר שקר על חבירו. ואדם שמוציא שם רע על משפחה, הוא צריך לבקש מחילה מכל המשפחה. ואם אמר לשוה"ר על המתים, הוא צריך לבקש מחילה מן המתים. **'החוטא לחבירו ומת חבירו קודם שיבקש מחילה, מביא עשרה בני אדם ומעמידו על קברו, ויאמר בפניהם: חטאתי לה' אלקי ישראל ולפלוגי זה, שכך וכך עשיתי לו'** (רמב"ם הלכות תשובה פרק ב.). לכן, זה לא ספור פשוט, **"מַתָּה וְחַיִּים בְּיַד לְשׁוֹן.."** (משלי פרק יח).

לא חסרים נושאים חיוביים לדבר עליהם ובפרט אם אדם בונה את כל מהלך חייו ומעשיו, על שפור עצמי עקבי, מתוך הערכה והסתפקות, למה שה' חננו. ומשתמש ככל יכולתו, למצות את מעלותיו ואפשרויותיו, למען עשות נחת רוח ליצרו, הרי שלא היה מסתיר את חוסר המעש המירבי שמתאפשר לו מן השמים, בחפוש דופי וקלון במעשיהם של אחרים, בבחינת 'המתכבד בקלון חבירו, אין לו חלק לעולם הבא' (ירושלמי חגיגה דף י"א), דבר שאינו משפר את מצבו הרוחני ומעלהו ממדרגתו, אלא מחסרו חסרון נצחי. ראית הזולת באור חיובי, תורמת להחשבת הצלם האלוקי שבאדם ומעלה את האור הרוחני הנשפע אליו ממעל, מה שיאפשר הרחבת הדעת, מתוך שמחה, בעבודת השם שלו.

מתחברים... עם הרב
אמנון יצחק שליט"א
אורח כבוד אריאל שרון
ביום ראשון 10/04/05
השערים יפתחו ב-19:30 תחילת התוכנית ב-20:30
במלון רמדה ירושלים
שד' הרצל פינת גשר רופין
 © כל הזכויות שמורות לארגון "שופר" הערב מאובטח דמי כניסה 20 ש"ח לכיסוי ההוצאות
WWW.SHOFAR.NET

זכרון עולם

המעונין לתרום להפצת גליונות 'גנזי המלך' הבאים לעלוי נשמה, ליום זכרון או להצלחתו: יתקשר לטל': 03-6762226 למחלקת 'גנזי המלך'

גליון זה "גנזי המלך" מוקדש לעילוי נשמתם של הנפטרים המצוינים כאן
 this booklet is sponsored for the memory of:

ג'יאני מוסכתי בן כוסטנצא שיזכו כל עם ישראל לברכה שלמה Gianni Moscati ben Costanza	אורא נחום בן ג'מא ומשפחתו להצלחה ופרנסה טובה Azura Nahum and his family	יהודית חכמון בת גמילה ובנותיה לפרנסה וחיים טובים Jeudit Hakmun bat Gamila and her daughters	ג'יובני אמתי בן קרלא לזכות לחזור בתשובה שלמה Giovanni Amati ben Carla
ארי מסיקה בן ג'יוליה לזיווג הגון כדי לבנות בית כשר בישראל Eddy Messica ben Giulia	מרטינה די קסטרו בת סברניה לרפואה שלמה Martina Di Castro bat Sabrina	דב חיים רבש בן מיכול מינא לפרנסה טובה ולבנות בית כשר ונאמן Dov Haiim Devash ben Micol Mina	אילן חי רבש בן ג'לוסימינה ושותפו סימו נאיו נעמן בן לאורא - לפרנסה טובה Ilan Hai Devash ben Gelsomina and his associate Simo Nesi Naaman ben Laura
דוד אידורד פדלון בן רינה ומשפחתו לרפואה ופרנסה טובה David Eduard Fadlun ben Rina and his family	השותפים: לאונה סונינו בן ג'יוליה - אלדו אמתי בן אוג'ניו - אדורדו ספרדיה בן אמליה לחיים טובים Leone Sonnino ben Giulia Aldo Amati ben Eugenio Eduardo Safdie ben Emilia	יוסף קלוסקי בן אברהם ואשתו דניאלה בת ג'יוליה לזכות בבת זכר Yosef Calosky ben Avraham and his wife Daniela bat Giulia	סטפנו קלאו בן פראנקא לפרנסה טובה וחיים טובים למשפחתו Stefano Calo' ben Franca
אנריכו אהרון מג'יאר בן רוזא לעלוי נשמתו Enrico Aaron Magiar ben Rosa	ונדא פוג'אטו בת אלאונורה לעלוי נשמתה Wanda Poggetto bat Eleonora	דינה סרור בת מסעודה ובנו משה בנודר בן דינה - לעלוי נשמתם Dina Seror bat Mesauda and his son Moshe Bendaud ben Dina	יוסף אלקס מולאין בן דניאלה להצלחה בחיים Yosef Alex Molayen ben Daniela
נואמי גדיבי בת מרים לעלוי נשמתה Noemi Djerbi bat Miriam	מברך נחום בן מיסה ואשתו ג'מא כלולו בת ג'ורא - לעלוי נשמתם Mevorach Nahum ben Misa and his wife Gemma Bellulu bat Giora	יעקב ג'קומו טראג'ינה בן אסתר לעלוי נשמתו Yaakov Giacomo Terracina ben Ester	סמי בן חזנה לעלוי נשמתו

חלוקת בשר ועופות
במחיר מסובסד
 למסמכות ברכות לרבים ולמשפחות יבולת "בית יוסף"

במהגזחת כד"צ "בית יוסף"

למנוח הנסד 'אימנון חי' שליט"א

לפריטים והרשמה:
03-6777777

התקום	תאריך	שעה	כתובת
רנסים	יום ראשון כ"ג אדר ב' 2/4/05	1400 עד 2000	ב'רובנות בני חיים רח' בני חיים רנסים
טבריה	יום שני כ"ד אדר ב' 4/4/05	1400 עד 2000	חוסרות 'הפאת סגריה' רח' ויצמן 54 קריית שמואל סגריה
מניבות	יום שלישי כ"ה אדר ב' 5/4/05	1400 עד 2000	חול יצן מבבא סאלי צ'ל ב'רובנות חזניה מניבות
ירושלים	יום רביעי כ"ז אדר ב' 6/4/05	1400 עד 2000	רח' שמשון הפזיץ במנורה בני ישיבת 'אור חיים' (רח' יצחק יצחקי - ירושלים)
אשדוד	יום ראשון י"ט ניסן 10/4/05	1400 עד 2000	ב'רובנות שכונת אבנרסטיק ק"י בית הכנסת 'מורשה' רחוב 3 - אשדוד
בני ברק	יום ב' ט"ז ניסן 11/4/05	1400 עד 2000	ב'רובנות ק"י חוסרות 'אור חיים' רח' עזרא 51 - בני ברק (ק"י בית העשירי)

פסח עם השופר

אזטו
50%

ביום א' - ח' ניסן 17 באפריל

להזמנות דחופות

ניתן להזמין בטלפון עד למועד המבצע, ע"י תשלום מראש בכרטיס אשראי, כדי להכין את המלאי מראש לתאריך הנקוב:
 יום א' - ח' ניסן 17 באפריל

מחיר ב-ש	קלטות אודיו
~~2~~ 2	1 קלטת טייב
מחיר ב-ש	קלטות וידאו
~~15~~ 15	1 קלטת וידאו
~~10~~ 10	10 וידאו ומעלה לפי-
~~100~~ 100	מיני סמינר (10 קלטות וידאו)
מחיר ב-ש	תקליטורים לצפייה במחשב
~~15~~ 15	תקליטור בודד
~~20~~ 20	סט 2 תקליטורים
~~25~~ 25	סט 3 תקליטורים
~~30~~ 30	סט 4 תקליטורים
~~100~~ 100	10 תקליטורים
מחיר ב-ש	שונות
~~25~~ 25	1 תקליטור DVD
~~50~~ 50	2 תקליטור DVD
~~200~~ 200	10 תקליטור DVD
~~5~~ 5	1 תקליטור שמע
~~250~~ 250	ספריית שופר MP-3 (CD 250)
~~10~~ 10	תקליטור שמע
~~25~~ 25	תקליטור תהילים תימנית MP-3
~~50~~ 50	תקליטור תהילים תימנית 11 י"ח
~~15~~ 15	תקליטור צחוקים

להצטוו לאו לאורז

מבצע "נקוי פסח" הנחה 50% למוצרי "שופר" ביום ראשון ח' ניסן 05 אפריל 17

בארגון "שופר" רח' מתתיהו 10 בני ברק בין השעות 09:00 - 21:00 או בטלפון 03-6777779